

at Bornholms Hartkorn, som meldt, hidtil har deeltaget lige med Landets øvrige Hartkorn i Ständerfskat, og sølgelig ogsaa vilde komme dertil, hvad Rigsdagsfskat angaaer, om en saadan nu særlig skulde udskrives, kan altsaa Bornholms Hartkorns Skatteforpligtelse antages at svare omtrent til en Trediedeel af Landets øvrige Hartkorns forsaavidt de Skatter angaaer, som ifølge Udfættets § 4 eftertidig skulle danne Nyssatten.

Hvad Bornholms Kjøbstæder angaaer, have 5 af dem, nemlig Rønne, Nexø, Svaneke, Askirkeby og Hasle, bidraget til Amtrepartitionsfonden med en Fjerdedeel af de Beløb, som repareres til samme, og de øvrige have bidraget til bemeldte Fond efter Hartkorn. Bornholms Kjøbstæder have saaledes deeltaget i Bidrag til Amtmandsbgage, Lægebidrag og Tugthuusbidrag; de have desuden deeltaget efter Folkemængden lige med Stifternes øvrige Kjøbstæder (undtagen Kjøbenhavn) i Ständerfskat. Det sees imidlertid heraf let, at det er umuligt at opgjøre Forholdet mellem Bornholms og det øvrige Lands Kjøbstæders hidtidige Bidrag, men Bornholms Kjøbstæder have vel svaret henved en Trediedeel mod Landets øvrige Kjøbstæder.

Skulde nu Skatteforholdet fastsættes af Ny for Bornholms Hartkorns eftertidige Bidrag til Statsfornödenhederne, maatte det, efter Hartkornets ovennævnte Boniterings Forhold, være omtrent som 2 : 3 mod Landets øvrige Hartkorn.

Da Forholdet for de ældre Skatter imidlertid er forskjelligt herfra, nemlig som 1 : 3, udjævnes disse Forhold lettest ved i det Hele at fastsætte Forholdet som 1 : 2, hvorved tillige kan erindres, at det for Tiden derved fremkommende lidt høiere Bidrag for Bornholms Hartkorn ikke kan være bebyrdende, da Bornholms Hartkornseiere erholde, uagtet ingen Landfskat efter det nye Hartkorn svares, de fulde $\frac{2}{3}$ Bankhæftelsesrenter godtgjorte i deres Skatter, ligesom ogsaa Bornholms Gammelfskat er forholdsviis ringere end det øvrige Riges.

Forholdet for Bornholms Kjøbstæders Bidrag til de fælles Statsfornödenheder vilde vistnok rettest være efter Folkemængden, lige med Landets andre Kjøbstæders Bidrag, og det samme Forhold maatte da ogsaa anvendes med Hensyn til Rigsdagsfskat, ligesom tidligere med Hensyn til Ständerfskat; da Forholdet for Bornholms Kjøbstæders ældre Bidrag imidlertid har været mod Landets øvrige Kjøbstæders omtrent som 1 : 3, udjævnes dette Misforhold lettest ved i det Hele, at fastsætte Forholdet som 1 : 2.

Ved dette Forhold for Bornholms Hartkorn og Kjøbstæder ere vistnok saavel den ældre Besskatning som Bornholms særegne Stilling tagne i tilbørligt Hensyn; og Bornholm kan ikke siges at være prægraveret.

Hvad Bornholms Tiender angaaer, bliver her, naar Præstetienden ikke skal svare Skat, hvorom jvfr. § 7, ikkun Tale om Kirketienden, da Bornholm ingen Kongetiende svarer. Kirketienden saavel som Præstetienden have imidlertid, saavidt vides, aldrig være ydet, som Tienderne i det øvrige Land, ved enten at ydes i Kjørven, eller ved Refustion ifølge Contract eller Accord, men fra Alders Tid betales en vis fast aarlig Afgift istedetfor Tiende, der som oftest er bestemt i Korn eller for en ringe Deel i Smør eller Penge, hvilket Præstation derhos er noget forskjellig, men dog næsten aldrig svarer til Tiendens egentlige Værdi, undertiden ikke engang er $\frac{1}{100}$ heraf. Skulde altsaa Skatten efter Forordningen af 15de April 1818 § 2 C. II have været svaret heraf, maatte der, da Skatten her er fastsat til $\frac{1}{4}$ af Skatten for det øvrige Lands Tiender, have været svaret i Almindelighed $\frac{1}{4}$ af 22 St. eller $5\frac{1}{2}$ St. pr. Td. Hartkorn, hvad der for Kirketienden i Gjennemsnit var omtrent $\frac{1}{3}$ af Tiende Indtægten, undertiden $\frac{1}{2}$, ja i tvende Sogne endog meer, end Indtægten. Da dette Forhold blev oplyst maatte Rentekammeret i sin Tid stille Opkrævningen i Bero, indtil anden Bestemmelse kunde tages, og blev derefter siden 1838 indtil videre af Kirketienden opkrævet de $\frac{2}{3}$ Bankrenter, som Skat til den Kongelige Kasse uden Liquidation for de $\frac{2}{3}$ Bankhæftelsesrenter, som Tiendeieren selv maatte tilsvare. Da Ansættelsen til Bankhæftelse er fæet med Hensyn til Indtægten af Tienderne, giver dette ikkun en Skatindtægt af circa 40 Rbd., medens